

Ei vakker ramme rundt vinduet

Gjør Det Selv

VANSKELIGHETSGRAD:
Oppgaven stiller ikke store krav. Men for å sikre deg at vindusbrettet ligger helt vannrett, må du være nøyaktig med oppmåling og montering.

TIDSFORBRUK:
5–6 timer (pluss male- og tørketider)

PRIS:
Ca. 500 kroner

TIPS

Er utgangspunktet et slitt vindusbrett, kan det være vanskelig å fjerne det uten at karmen og listene ødelegges. Men sager du over brettet på midten med et skrått snitt og trekker de to halvdelene forsiktig opp, kan du være så heldig at det lykkes.

Når du har satt inn et nytt vindu, er du bare halvveis. For det skal til utføring, kanskje vindusbrett, og lister før vinduet er ferdig. Her viser vi hvordan du enkelt kan skreddersy et resultat som passer til huset.

Det er lett å falle for fristelsen og kjøpe utføring, lister og vindusbrett som halvferdige sett når du skal ramme inn det nye vinduet. For det er både enkelt og oversiktlig. Men prisen er ofte relativt høy, og det er slett ikke alltid at du kan finne et sett som passer til stilen som huset ellers har.

Derfor er vi ikke i tvil om at vi kan oppnå et finere resultat hvis vi selv skreddersyr vindusbrettet, listene og

utføringene til det nye vinduet. Vi må regne med å bruke litt tid, men det ferdige resultatet er verdt det.

Valg av utføring er sjelden vanskelig. Listene er vanligvis heller ikke noe stort problem – her gjelder det å finne den samme profilen som er brukt i resten av rommet eller i resten av huset. Men for vindusbrettet må du gjøre et valg. Skal det være i plan med veggen eller skal det – som her – stikke et stykke ut fra veggen?

Det siste kan være vanskelig, for det kan kreve at brettet får en form for støtte under. Men i vårt tilfelle passer det best.

Uansett valg av metode skal det lages en avslutning på undersiden av vindusbrettet. Er brettet i plan med veggen, er det naturlig å la listene fortsette hele veien rundt. Men det blir ikke så fint hvis brettet skal stikke ut. Fordi det passet med resten av huset, falt valget vårt på ei fin profilert dekorasjonslist.

Forberedelser

1 Strimler av mineralull dyttes på plass rundt vinduet med en trepinne. Bruk lange strimler slik at du unngår skjøter (og dermed kuldebruer) i hjørnene. Bruk hansker og vernemaske mot støv.

2 Tykkelsen på støttebordet (B) som skal ligge under vindusbrettet (A), finner du ved hjelp av en trekloss som tilsvarer tykkelsen på vindusbrettet. Mål avstanden fra undersiden av klossen og ned til undersiden av åpningen.

3 Støttebordet (B) legges på plass. Kontroller med et vater at bordet ligger helt vannrett både på langs og på tvers. Justér eventuelt med små brikker av trefiberplate, og skru deretter bordet godt fast med 4 x 55 mm treskruer.

[etter]

Slik ble resultatet. Vinduspartiet med profilert vindusbrett, dekorasjonslist, utføring og lister er i harmoni med stilen i resten av huset.

[før]

Det nye vinduet er montert, men arbeidet er ikke ferdig. For det mangler både utføring, lister og vindusbrett.

Vindusbrettet

Vindusbrettet er en sentral del av prosjektet vårt. Hvis det er vindusbrett i ditt vindusprosjektet, skal det vanligvis monteres aller først, før utføringene. Skal det ikke monteres vindusbrett, erstattes det av ei vanlig utføring.

Tykkelse og bredde på det emnet du skal bruke til vindusbrett, avhenger av størrelsen på vindusåpningen og tykkelsen på veggen. Her passet det med en 45 x 145 mm glattkant furu som ble saget og høvlet til i en tykkelse slik at det blir liggende nøyaktig på høyde med oversiden av vinduskarmen.

Endelig lengde og bredde sages ikke til med det samme. Merk opp slik at brettet kommer til å passe nøyaktig i åpningen.

1 Legg vindusbrettet (A) så vannrett som mulig, og merk opp tykkelsen på veggen på plata. Her vil vi gjerne ha plata til å stikke noe ut på hver side av vindusåpningen slik at vi sager den ca. 30 cm for lang før vi merker opp.

2 Flytt brettet ut av vindusåpningen, og markér nøyaktig hvor bredt hullet er. Firkanten du har markert, tilsvarer den biten du skal sage av brettet.

3 Når du skal finne den nøyaktige lengden på vindusbrettet, skal du holde tunga rett i munnen. Plassér et bord i samme tykkelse som utføringen og et stykke av lista, og markér 1,5 cm fra lista. Nå har du lengden.

4 Med en håndoverfres freses en profil på underkanten langs både framkanten og begge endene på vindusbrettet. Det får brettet til å se tynnere og lettere ut og passer fint til den dekorasjonslista som vi setter på som avslutning.

5 Vindusbrettet monteres. Bor opp i plata til 4–5 skruer som forsenkes. Vi bruker 6 x 120 mm treskruer slik at brettet kommer til å sitte skikkelig fast. Det er viktig når det skal sparkles og maling, slik at skjøtene ikke sprekk opp.

Utføringene

1 Mål opp til utføringene (C) med vinkel og meterstokk, og mål opp i alle fire hjørnene. Legg gjerne til et par millimeter, for blir utføringene for små, er det vanskelig å få til et fint resultat når vinduslistene skal monteres.

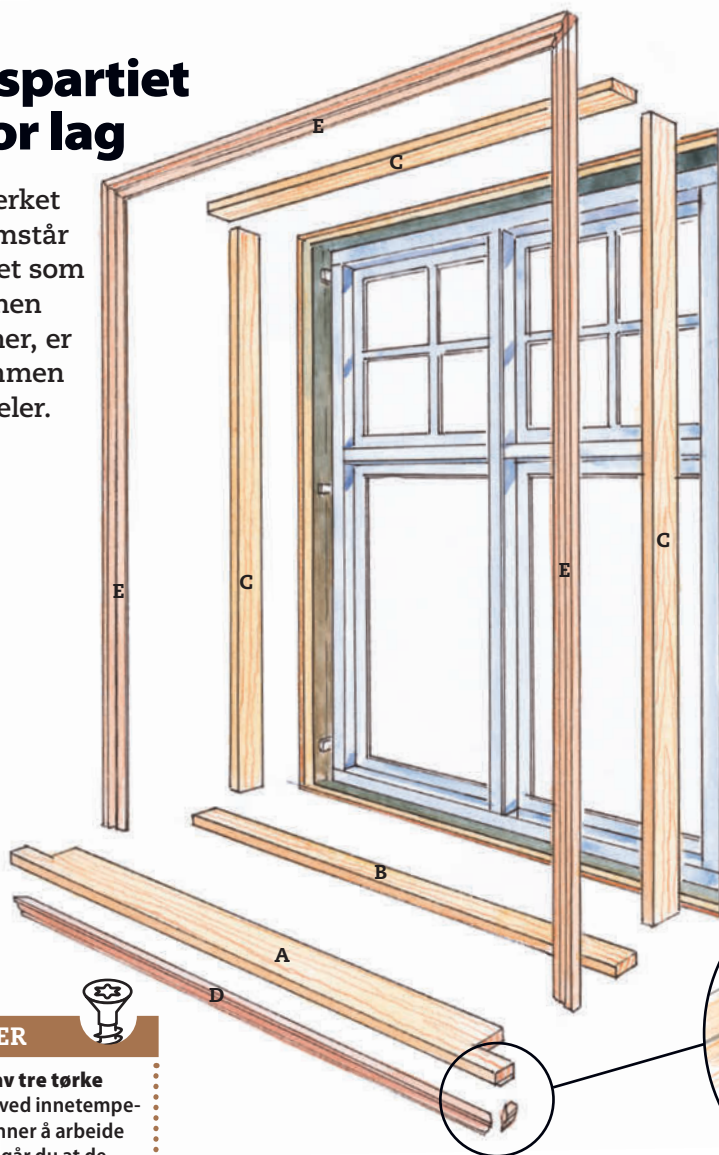
2 Overfør målene til emnene som er saget til i riktige lengder. Begynn med å måle til den øverste utføringa og deretter de to sidene – det er også rekkefølgen de monteres i. Sag eventuelt litt utenfor streken, og finjustér deretter med en høvel.

3 Utføringene her skrus fast i karmen med 6 x 100 mm skruer. Forsenk hodene. Vi har brukt ei lita og tykk føring (ca. 40 mm). **Viktig!** Vanlige utføringene er 18 mm tykke med fjær som går inn i et 10 mm spor i vinduet. De sammenmonteres og

Vinduspartiet – lag for lag

Når alt treverket er malt, framstår vinduspartiet som en helhet, men som vi ser her, er det satt sammen av mange deler.

MATERIALER

La materialene av tre tørke minst en ukes tid ved innetemperatur før du begynner å arbeide med dem. Da unngår du at de sprekker på et senere tidspunkt.

DETTE HAR VI BRUKT

Materialer

- Vindusbrett (A), tilpasses av 45 x 145 mm glattkant furu
- Støttebord (B), 22 mm tykt
- Utføringer (C), ikke standard, 40 mm tykke
- Dekorasjonslist (D), 15 x 40 mm
- Lister (E), 95 mm brede

Dessuten:

- Blanke dykkertspiker, 14/25 mm
- Treskruer, 4 x 55 mm, 6 x 100 mm og 6 x 120 mm
- Trelim
- Akrylfugemasse
- Isolasjonsstrimler
- Kvistlakk, grunning og maling

Spesialverktøy

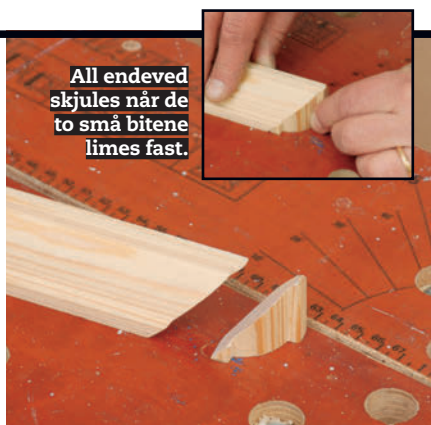
- El-høvel
- Kapp-/gjærsag

Det ferdige vindusbrettet består av ei plate (A) og ei list (D). Lista avsluttes fint i begge ender med et lite stykke som er kappet på skrå.

Dekorasjonslist

1 Sag av to små biter av dekorasjonslista (D) på skrå (45 grader). De to bitene skal være like lange som lista er tykk, men gjæringssnittene skal være motsatt fordi bitene skal bli til endestykker som passer til den lange lista.

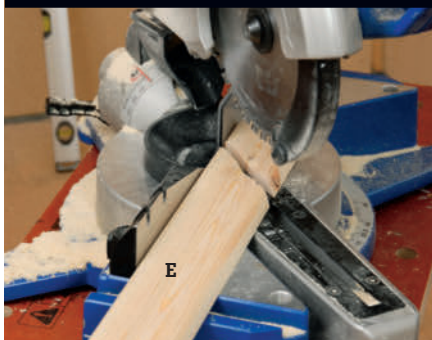

2 Sag dekorasjonslista på skrå i begge ender. Den nøyaktige lengden finner du ved å måle 2 cm inn fra begge sider på profilen som du freste på undersiden av vindusbrettet. Deretter limer du fast de to små bitene.

3 Dekorasjonslista festes med dykkertspiker. Men vent minst en times tid etter at du har festet de små endestykkene slik at du er sikker på at limet har godt feste.

Lister

1 Nå mangler vi bare listene (E).

Vi har valgt ei list som passer godt til resten av huset. Mål ut til den øverste lista først, og sag den på skrå (45 grader) i hver ende.

2 Den øverste lista monteres løst

med dykkertspiker. Vi velger å trekke den 10 mm inn fra kanten på fôringene. På den måten blir ikke eventuelle ujevnheter så tydelige, og vi får ei ekstra skyggenot.

3 Nå sager vi ut de to sidelistene.

Først når de er tilpasset og justert på plass, skal du feste den øverste lista med dykkertspiker og deretter fortsette med sidelistene. Bruk en spikerdor til de siste par slagene.

Sliping og maling

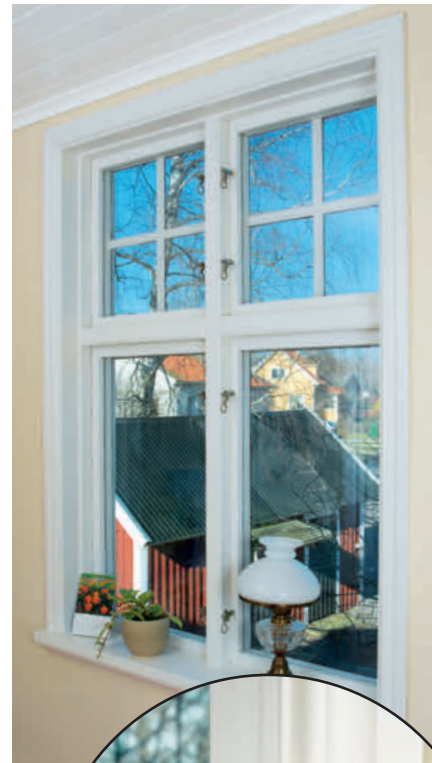
Når delene er festet, slipes alt treverk helt glatt. Her lønner det seg å være grundig fordi du ikke kan skjule eventuelle ujevnheter med maling – uansett hvor mange ganger du maler.

Alle sammenføyninger skal sparkles etter grunnmaling, men før du maler ferdig. Til de aller fleste fugene brukes vanlig akrylfugemasse, men fugen mellom karmen og vindusbrettet stiller ekstra store krav til elastisitet hvis den ikke skal sprekke. Her skal du bruke en fugemasse basert på MS-polymer.

Straks etter fuging skal du fjerne overskyttende fugemasse med en kjøkken-svamp. Fugemassen er nesten umulig å få vekk etter at den er tørket.

1 Vindusbrettet slipes når du har sparklet sammenføyningene mellom karmen og brettet. Det kan være vanskelig å få et godt resultat første gang, så regn derfor med at det kan være nødvendig å sparkle og slippe to ganger til.

2 Vinduspartiet grunnes før alle spiker- og skruerull i utfôringene og listene sparkles. Før grunning strykes eventuelle kvister med kvistlakk slik at harpiksen ikke trenger gjennom.

Fugene glattes best med ei sparkelbrikke.

3 Fyll sprekker i sammenføyningene med akrylfugemasse. Fug litt om gangen slik at fugemassen ikke tørker før du får tid til å glatte den ut. Når fugemassen er gjennomtør, males hele vinduspartiet med 2–3 strøk maling.

SÅ FINT BLIR DET!
Etter at de er malt, framstår vindusbrettet og dekorasjonslista som en helhet.